

SCHOEP, Jozef, arbeider (Hoogstraten 12 juni 1848 - Sint-Jans-Molenbeek 15 januari 1881).

Schoep werd in 1872 bekend door een taal-incident dat, net als de zaak-Karsman en de zaak-Coucke en Goethals (z. aldaar), grote weerklank kreeg en gevolgen had voor de evolutie van de strijd om de taalwetten.

Jozef Schoep was een eentalige Vlaamse arbeider uit St.-Jans-Molenbeek, een toen nog Vlaamse

voorstad van Brussel. Op 19 oktober 1872 ging hij op het gemeentehuis de geboorte van een zoon aangeven. Toen de ambtenaar hem in het Frans aansprak en de aangifte ook in die taal wilde noteren, protesteerde Schoep. Op 13 februari 1873 werd hij door de rechtbank tot een boete van 50 frank en de gerechtskosten veroordeeld, omdat hij de wettelijke aangifte-formaliteiten niet had vervuld. Dit verwekte grote verontwaardiging in Vlaanderen. Het kamerlid Jan de Laet sprak er over in het parlement en eiste de dringende behandeling van het op 13 april 1872 ingediende wetsvoorstel-Coremans inzake het Nederlands voor het gerecht. Jozef Schoep ging in beroep, maar toen zijn advocaten F. de Laet en A. de Pooter in zijn en hun taal wilden pleiten, werd hun dat eerst verboden, daarna mochten ze Nederlands spreken op voorwaarde dat een tolk de pleidooien zin na zin voor de Nederlandsonkundige rechters zou vertalen. Dit gebeurde, tot de advocaten op hun beurt eisten dat het Franse requisitoir ten behoeve van de Fransonkundige Schoep ook zin na zin vertaald zou worden. De voorzitter weigerde dit, er ontstond rumoer, de zaal moest ontruimd worden en het publiek zong De Vlaamse Leeuw. Het vonnis werd bekrachtigd, maar Schoep ging naar het Verbrekingshof en kreeg daar ook de steun van een derde verdediger, de Brusselse advocaat Edmond Picard. Toen de voorzitter Vlaamse pleidooien verbood, sprak Picard in het Frans over die „grove onrechtvaardigheid”, maar het Hof bevestigde het verbod in een arrest en veroordeelde Schoep opnieuw. Het Hof interpreteerde de grondwettelijke taalvrijheid in het voordeel van de rechters, wat sterk protest uitlokte bij het Vlaamse publiek en ook in de gerechtelijke en politieke wereld opzien baarde. De bijna voltallige Gentse balie kantte zich tegen die interpretatie en zond een memorandum naar de Kamer van Volksvertegenwoordigers, waar men ondertussen begonnen was met de behandeling van het wetsvoorstel-Coremans, dat zou leiden tot de eerste taalwet, op 17 augustus 1873 door de Koning ondertekend. De behandeling en goedkeuring gebeurde onder krachtige druk van de publieke opinie, die o.m. duidelijk werd op een landdag, op 29 juni 1873, belegd door de Vlaamse vrijzinnige volksmaatschappij De Veldbloem, die 8 à

N° 1186, Du Huitième jour du mois d' Octobre l'an mil huit cent septante-quatre, à Deux heures de relevée.

Acte de Naissance de Susanne Maria Schoep, Enfant du sexe féminin, qui nous est présentée tel, né au domicile de ses parents, rue du chien vert, dix, en cette Commune, hier, Sept Octobre, à une heure du matin, de Joseph Gérard Schoep, relieur, né à Hoogstraeten, âgé de vingt-six ans, et d'Amélie Peperstraet ménagère, née à Leuven-Saint Pierre, âgée de vingt-deux ans, mariés à Molenbeek-Saint-Jean.

Sur la déclaration faite par Joseph Gérard Schoep, père précité.

En présence de Prosper Devriendt, relieur, âgé de vingt-huit ans, et de Henri Neeus, cabaretier, âgé de cinquante-un ans, domiciliés à Molenbeek-Saint-Jean. Et ont le père et le premier témoin refusé de signer, parceque l'acte est rédigé en français; le second témoin a signé avec nous.

Reçu en la Maison communale par Nous, soussigné, Victor Victor Jacobs, échevin Officier de l'Etat-Civil de la commune de Molenbeek-Saint-Jean, duquel acte il leur a été donné lecture.

Neeus.

Victor Jacobs

10.000 mensen in Brussel bijeenbracht. Na de dood van Schoep richtte De Veldbloem een Schoepfonds op om te zorgen voor het rechteloze zoontje. In 1882 werd diens burgerlijke stand geregeld.

LITERATUUR: P. Fredericq, *Schets eener geschiedenis der Vlaamsche Beweging*, I (1906); - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, III (1971, tweede uitgave).

GASTON DURNEZ